

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi maatilalain ja maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan maatilalakia muutettavaksi siten, että kyseisen lain mukaisia etuuksia voitaisiin myöntää myös metsätalouteen erikoistuville tiloille. Tarkoituksena on edistää maatilojen suuntautumista metsätalouteen ja siten osaltaan vähentää maatalouden nykyistä ylituotantoa. Tuettavalla metsätaloustilalla tulisi ehdotuksen mukaan olla sen verran metsämaata, että sen puuntuotto alueen sijainnista riippuen olisi vähintään 150—300 kuutiometriä vuodessa. Metsätaloustilojen muodostamismahdollisuuksien parantamiseksi ehdotetaan, että maatilahallitus ja metsähallitus voisivat vaihtaa nykyistä helpommin hallinnassaan olevaa sellaista valtion maata, joka olisi tarkoituksenmukaista käyttää maatalaissa tarkoitetuiksi lisäalueiksi. Lisäksi ehdotukseen sisältyy lainoitukseen liittyviä muutoksia sekä lähinnä teknisiä tarkistuksia.

Maatilalain muutosehdotukseen sisältyy myös hevosten kasvatuksen ja ratsastusurheiluun liittyvän yritystoiminnan liittämisen erikoismaataloutta koskevaan luetteloon.

Maatilalain mukaista irtaimistolainan myöntämistä ehdotetaan muutettavaksi siten, että lainaa voitaisiin myöntää nykyistä joustavammin viljelijöiden yhteisten koneiden ja laitteiden hankintaa varten.

Vielä ehdotetaan maatilalain mukaisten korkotukilainojen saantimahdollisuuksien turvaamiseksi kyseisistä lainoista pankeille maksettavaa korkohyvitystä korotettavaksi 1.1.1988 jälkeen myönnettävien korkotukilainojen osalta 0,25 prosenttiyksiköllä. Vastaava korotus ehdotetaan tehtäväksi myös maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain mukaisen korkotukilainojen osalta. Lisäksi ehdotetaan tarkistettavaksi maatilalain mukaisista korkotukilainoista koronlykkäystapauksissa maksettavaa korkohyvitystä vastaamaan maatilahallituksen muutoin luottolaitoksille maksamaa korkohyvitystä.

Lakiehdotus on tarkoitus saattaa voimaan mahdollisimman pian sen tultua hyväksytyksi. Maatilalain 71 §:n 5 momenttia sovellettaisiin osittain kuitenkin jo vuoden 1986 alusta lukien.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	3. Esityksen organisatoriset ja valtiontaloudelliset vaikutukset	11
1. Nykyinen tilanne	3	4. Asian valmistelu	11
1.1. Yleistä maa- ja metsätaloudesta	3	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	12
1.2. Maatilalaki ja metsätaloustilat	4	1. Maatilalaki	12
1.3. Maatalouden koneinvestoinnit	4	2. Maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annettu laki	13
1.3.1. Maataloudellista koneyhteistoimintaa koskeva rahoitustuki	5	3. Voimaantulo	13
1.4. Hevostalouden tukeminen maatilalain nojalla	6	LAKITEKSTIT	14
1.5. Maatilalain mukaisten korkotukilainojen sekä koronlykkäysten korkohyvitys	6	1. Laki maatilalain muuttamisesta	14
2. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset	8	2. Laki maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta	16
2.1. Metsätaloustilat	8	LIITE	17
2.1.1. Maatilojen suuntaaminen metsätalouteen	8	Rinnakkaistekstit	17
2.1.2. Metsätalouteen suuntautumisen vaikutuksista	8	1. Laki maatilalain muuttamisesta	17
2.1.3. Säännösten muutos ehdotukset	9	2. Laki maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta	21
2.2. Maatalouskoneiden yhteiskäytön rahoitustuen kehittäminen	10		
2.3. Hevostalous	10		
2.4. Korkohyvitykset	11		

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Yleistä maa- ja metsätaloudesta

Maatilarekisterin mukaan oli maassamme vuoden 1984 lopussa 186 000 maatilaa, joilla oli peltoa tai puutarhaa vähintään kaksi hehtaaria.

Yksityisten (luonnollisten) henkilöiden maatiilojen keskipeltoala oli 13,38 hehtaaria ja keskimetsäala 35,66 hehtaaria. Perikuntien, perheyhtiöiden ja yhtymien maatiilojen keskipeltoala oli 10,04 hehtaaria ja keskimetsäala 37,24 hehtaaria.

Keskipeltoala päätoimisten viljelijöiden maatiiloilla oli 16,78 hehtaaria, osa-aikaviljelijöiden maatiiloilla 7,75 hehtaaria ja eläkeläisten maatiiloilla 7,33 hehtaaria. Keskimetsäalat olivat vastaavasti 40,32 hehtaaria, 25,76 hehtaaria ja 29,23 hehtaaria.

Maatalouden ylituotantotilanteen jatkuessa maatiiloilla ei voida enää turvautua tulotason turvaamiseksi tuotannon lisäämiseen, vaan tuottoa on saatava toisaalta maatalouden tuotantokustannusten pienentämisestä ja toisaalta tilan muista tuotantomahdollisuuksista esimerkiksi metsästä sekä tilan ulkopuolelta. Maatilataloudesta maatalouden vaatimia investointeja on perinteisesti rahoitettu metsätuloilla, joita on kasvatettu hankintatyötuloilla. Mikäli esimerkiksi tilanpidon aloittava viljelijä kuitenkin siirtäisi toiminnan painopistettä maataloudesta metsätalouteen tai siirtyisi yksinomaan metsätaloustilayrittäjäksi, varsinaisen maatalouden rakennus- ja koneinvestointien tarve vähentyisi huomattavasti.

Metsätalouden tulot ovat viime vuosina muodostaneet keskimäärin 15 prosenttia maatiilojen bruttotuloista. Kun otetaan huomioon se, että maataloudessa kustannukset ovat tuloista lähes kolme neljänestä ja metsätaloudessa noin viidenneksen, on metsätalouden merkitys maatilataloudessa huomattava.

Yksityisten henkilöiden ja perikuntien omistuksessa oli vuosien 1976—83 aikana suoritetun inventoinnin perusteella koko maan metsämaan alasta 63,4 %, puustosta 70,8 % ja puuston kasvusta 76,0 %.

Metsien omistus oli vuosina 1976—80 Metsä 2000 -ohjelman pääraportin mukaan seuraava:

Omistaja	Metsämaa	Puusto	Kasvu
	1976—83 %	1976—83 %	1976—83 %
Yksityiset	63,4	70,2	76,0
Osakeyhtiöt	8,8	9,4	9,2
Valtio	23,5	16,1	10,7
Kunnat, srkt ja muut yhteisöt	4,3	4,3	4,1
Yhteensä	100,0	100,0	100,0

Maatilatalouden harjoittajiin kuuluvien osuus metsäomistuksesta on vähentynyt 1960-luvulta alkaen ja se jatkuu edelleen. Kun vuonna 1969 maatilametsiä oli noin 9,5 miljoonaa hehtaaria, vuonna 1983 niitä oli 7,1 miljoonaa hehtaaria. Maatilametsistä yksityisillä henkilöillä (päätoimisilla viljelijöillä, osa-aikaviljelijöillä ja eläkeläisillä) oli metsämaata 5,6 miljoonaa hehtaaria. Perikuntien hallinnassa olevilla tiloilla metsämaan ala oli 1,3 miljoonaa hehtaaria ja yhtymien yms. omistamien tilojen metsäala oli vajaat 180 000 hehtaaria. Metsätiloihin, joilla ei ole lainkaan viljelymaata, kuului 5,8 miljoonaa hehtaaria metsämaata. Muusta kuin maatilataloudesta toimeentulonsa saavien metsätilanomistajien määrän arvioidaan kasvavan ensi vuosikymmenen alkuun jopa yli puoleen yksityismetsien omistajista lähinnä perinnönjakojen kautta.

Maamme metsien vuotuinen kokonaispoistuma on vuodesta 1970 lähtien jäänyt lisääntyvässä määrin puuston kasvun ja hakkuusuunnitteen edellyttämää poistumaa pienemmäksi. Keskimääräinen hakkuusäästö on ollut runsaat 10 miljoonaa m³ vuodessa eli noin 15 % poistumasuunnitteesta. Osaltaan tähän on johtanut se, että puun kysyntä teollisuudessa on suhdannekysyistä ollut vähäisempää kuin teollisuuden kapasiteetti olisi voinut käyttää. Erityisesti kuitenkin tapahtuneeseen kehitykseen ovat vaikuttaneet metsänomistusrakenteessa ja metsänomistajien metsätaloudellisessa käyttäytymisessä tapahtuneet muutokset. Maataloustuotannon ulkopuolella olevien metsätilanomistajien osuus on kasvanut ja heillä on tällä hetkellä metsälöiden lukumäärästä noin 50 % ja metsäalasta noin 40 %.

Yleisen tulotason kohotessa metsänomistajien riippuvuus metsätuloista on vähentynyt ja heikentänyt halua tehokkaaseen metsävarojen hyödyntämiseen. Tilojen pirstoutuminen ja metsälököön pieneminen ovat osaltaan vaikeuttaneet puun myyntejä.

Yksityismetsien hakkuumahdollisuuksia on tehtyjen selvitysten mukaan käytetty hyväksi varsin tasaisesti. Vuosina 1967—81 yksityismetsiä hakattiin noin 90 % suunnitteesta, mikä oli noin 10 % enemmän kuin yhtiöiden ja valtion metsissä.

Metsänomistajien omatoimiset hakkuut vähenivät 1970-luvulta, mutta tämän vuosikymmenen alussa niiden määrä kääntyi jälleen nousuun. Hankintakauppojen osuus oli 1960-luvulla koko maan yksityismetsistä myydystä puumäärästä noin 60 prosenttia. 1960-luvun lopulta lähtien hankintakauppojen määrä ja osuus vähenivät pystykauppojen lisääntyessä. Korjuukaudella 1980—81 hankintakauppojen osuus oli enää 21 prosenttia yksityismetsien ja 17 prosenttia kaikkien metsien hakkuukertymästä eli pienimmillään 30 vuoteen. Tämän jälkeen hankintahakkuiden määrä on kuitenkin alkanut nousta ja niiden osuus on kohonnut yksityismetsissä neljässä vuodessa 21 prosentista 35 prosenttiin ja koko markkinapuun korjuussa 17 prosentista 29 prosenttiin.

Hankintatyön työtulolle myönnetty osittainen (150 m³) verovapaus, puutavaran hintasuositussopimusten muuttuminen hankintahakkuita suosiviksi sekä metsänomistajien neuvonta- ja koulutustyön tehostuminen ovat lisänneet hankintakauppojen määrää sen lisäksi, että maatiloilla on ollut tarve saada lisää tuloja metsästä.

Maanviljelijät saivat vuonna 1984 metsätuloja yhteensä noin 3,4 miljardia markkaa. Tästä oli hankintakauppojen työtuloa vajaat 600 miljoonaa markkaa ja kantorahatuloja 2,8 miljardia markkaa. Metsätulojen osuus maatalouden bruttotuloista (maatalous + metsä) oli 15 prosenttia vuonna 1984, kun se 1960-luvun alussa oli noin 30 prosenttia. Maataloustuotteiden bruttomyyntitulot ovat nousseet melko tasaisesti vuosi vuodelta. Metsätulojen taso sen sijaan on vaihdellut voimakkaasti metsätuotteiden vientisuhdanteiden mukaan.

1.2. Maatilalaki ja metsätaloustilat

Maatilametsätaloutta tuetaan valtion toimenpitein pääasiassa metsänparannuslain (140/87) ja maatilalain nojalla. Vähäisemmässä määrin metsätaloutta tuetaan myös porotilalain (590/69), luontaislinkeinolain (610/84) sekä Lapin vajaa-tuottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain nojalla (1057/82).

Maatilalain nojalla rahoitetaan muun muassa lisämetsien hankkimista maanostolainoin. Esimerkiksi vuonna 1986 myönnettiin maatalouden kehittämisrahaston varoista 793 lisämaanostolainaa pelto- ja metsäisäalueiden hankintaan yhteensä 67 miljoonan markan edestä ja 598 korkotukilainaa yhteensä 76 miljoonan markan edestä. Metsätalouden osalta ei kuitenkaan maatilalain nojalla voida rahoittaa rakennus-, laite- tai koneinvestointeja. Maataloushallinto myy myös hallinnassaan olevia alueita metsäisäalueiksi maatiloille. Vuonna 1986 maatilahallitus myi 564 lisäaluetta pinta-alaltaan yhteensä 19 270 hehtaaria. Näissä kaikissa on kuitenkin edellytys, että tilalla harjoitetaan maataloutta.

Metsätaloustilaja muodostettaessa on tarkoitus soveltaa pirstomissäädöstä siten, että metsätalouden erikoistuvasta tilasta voidaan myydä peltoa, jonka metsittäminen olennaisesti ei häiritä paikkakunnan maatilojen kehittämistä.

1.3. Maatalouden koneinvestoinnit

Seuraavasta asetelmasta, jossa on esitetty maatalouden talonrakennus-, maa- ja vesirakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien yhteismäärä ja kone- ja laiteinvestointien määrä erikseen vuosina 1980—1985, havaitaan, että investointien yhteismäärä sekä nimellishinnoin että reaalisesti on kasvanut nopeammin kuin kone- ja laiteinvestoinnit. Vuonna 1985 investoinnit olivat yhteensä runsaat 4,6 miljardia markkaa, josta kone- ja laiteinvestointien osuus oli 2,9 miljardia markkaa.

	Investoinnit yhteensä				Kone- ja kalustoinvestoinnit			
	Käyvin hinnoin		V. -80 hinnoin		Käyvin hinnoin		V. -80 hinnoin	
	milj. mk	indeksi	milj. mk	indeksi	milj. mk	indeksi	milj. mk	indeksi
1980	3235,4	212	3235,4	120	2070,0	186	2070,0	104
1981	3334,0	219	3041,8	113	2209,2	199	2003,9	101
1982	4095,2	269	3517,9	130	2557,5	230	2174,7	109
1983	4423,3	290	3484,5	129	2663,7	240	2058,5	103
1984	4338,4	285	3199,5	118	2862,4	258	2075,7	104
1985	4648,0	305	3236,9	120	2899,3	261	2028,9	102

Traktoreiden ja puimureiden osuus kone- ja laiteinvestoinneista on ollut runsaat 60 %. Suomessa traktoreiden myyntiluvut ovat varsin korkeita muihin Pohjoismaihin verrattuna. Muissa Pohjoismaissa traktoreiden myyntimäärät ovat olleet vain 50—70 % Suomen luvuista. Sekä traktoreiden että leikkuupuimureiden myyntiluvut ovat kuitenkin selvästi laskeneet vuodesta 1985 vuoteen 1986.

Maataloustraktoreiden ja puimureiden myynti vuosina 1980—1986:

	Traktorit		Puimurit		Yhteensä milj. mk
	kpl	milj. mk	kpl	milj. mk	
1980	11548	1092,7	1913	291,2	1383,9
1981	10974	1138,3	1782	293,2	1431,5
1982	11541	1405,1	1334	240,7	1645,8
1983	9950	1336,1	1413	300,4	1636,5
1984	10083	1429,4	1538	356,7	1786,1
1985	9268	1378,2	1567	380,4	1758,6
1986	7248	1159,1	1314	359,7	1518,8

Muiden maatalouskoneiden kuin traktoreiden ja leikkuupuimureiden osuus kone- ja kalustoinvestoinneista on ollut vuonna 1984 38 % (1076,3 milj. mk) ja vuonna 1985 39 % (1140,7 milj. mk).

1.3.1. Maataloudellista koneyhteistoimintaa koskeva rahoitustuki

Maatilalain 52 §:n 1 momentin 8 kohdan (571/82) mukaan voidaan irtaimistolainaa myöntää muun muassa maatalousirtaimiston hankkimista varten. Kyseisen pykälän 4 momentin mukaan voidaan maatilalainoja myöntää myös yksityisten viljelijöiden perustamille yhtymille, joiden tarkoituksena on harjoittaa maataloudellista yhteistoimintaa. Yhtymällä tarkoitetaan osakeyhtiötä, osuuskuntaa ja avointa yhtiötä.

Tarkemmat säännökset yksityisille viljelijöille myönnettävien irtaimistolainojen kohteista sisäl-

tyvät maatalousoikeuden 50 §:ään. Irtaimistolainaa saadaan myöntää muun välttämättömän elottoman maatalousirtaimiston kuin traktorin tai leikkuupuimurin hankkimista varten. Irtaimistolainaa saadaan myöntää tietyin edellytyksin lypsylehmien sekä mehiläisyhdyskuntien hankkimista varten.

Maataloudellista yhteistoimintaa varten perustetuille yhtymille myönnettävistä lainoista annetun asetuksen (949/78) nojalla lainaa voidaan myöntää yksityisten viljelijäin perustamille osakeyhtiön, osuuskunnan tai avoimen yhtiön muodossa toimiville sellaisille yhtymille, jotka harjoittavat joko kotieläintaloutta, viljan kuivausta tai tuotteiden varastointia. Sen sijaan ei koneyhtymiä ole käytännössä rahoitettu maatilalain mukaisiin irtaimistolainoin.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoista ei ole vuoden 1980 jälkeen myönnetty maatilalain mukaisia irtaimistolainoja, vaan nämä lainat on myönnetty korkotukilainoina luottolaitosten omista varoista. Traktorin ja puimurin hankintaan ei ole ollut mahdollista saada valtion tuettava rahoitusta. Sen sijaan on lainoitettu muun muassa auroja, äkeitä, takalanoja, kylvölannoittimia, paalaimia, puimureita, peräkärryjä, niittosilppureita, maatilakuormaimia, ilmastointi-, kytkin- ja lannanpoistolaitteita, nostolaitteita ja ruuvikuljettimia. Maatilalain mukaisen irtaimistolainoituksen kehitys ilmenee seuraavasta taulukosta.

Vuosi	Valtionlainat		Korkotukilainat		Yhteensä	
	milj. mk	kpl	milj. mk	kpl	milj. mk	kpl
1980	1,3	142	9,0	764	10,3	906
1981	—	—	26,6	2088	26,6	2088
1982	—	—	33,6	2518	33,6	2518
1983	—	—	43,9	3069	43,9	3069
1984	—	—	49,7	3166	49,7	3166
1985	—	—	52,3	3031	52,3	3031
1986	—	—	35,4	1915	35,4	1915

Irtaimistolainojen osuus korkotukilainoista on vuosina 1981—1985 ollut noin 9 %. Vuonna 1986 se on kuitenkin laskenut 5,6 %:iin, koska irtaimistolainat saatettiin lainakiintiön loppumisen vuoksi kyseisenä vuotena hakukieltoon jo kesäkuussa. Vuonna 1985 rahoitettiin maatilalainoituksella vain 1,8 % maatalouden kone- ja kalustoinvestointien arvosta. Muiden koneiden ja laitteiden kuin lainoituksen ulkopuolella olleiden traktoreiden ja leikkuupuimureiden osalta vastaava lainoitusosuus oli kuitenkin 4,6 %.

Johtuen tarpeesta kohdentaa suhteellisen niukat lainoitusvarat maatilatalouden rakenteen kannalta tärkeimpiin käyttötarkoituksiin, lähinnä sukupolvenvaihdosten lainoitukseen, myönnetään vuonna 1987 maatilalainoja maatalousirtaimiston hankintaan vain rakentamisavustusten soveltamisalueella. Muualla maassa kyseiset lainat maatilalahallitus on keväällä 1986 saattanut toistaiseksi hakukieltoon.

Lainoituskelpoisen maatalousirtaimiston hankintaa avustetaan myös vuonna 1987 enintään 10 000 markan määrään saakka nuorille viljelijöille käynnistystukena, jota jaetaan valtion tulo- ja menoarviossa osoitetuista varoista ja josta tarkemmat määräykset on ko. vuodelta annettu 9.4.1987 valtioneuvoston päätöksellä (391/87).

1.4. Hevostalouden tukeminen maatilalainojalla

Hevostaloutta harjoittavan hakiessa maatilalain (188/77) mukaista lainaa tulee hänen täyttää lainan saamiseksi samat edellytykset, jotka vaaditaan harjoitettaessa normaalia maataloutta. Lainanhakijan tulee myös täyttää maatala-asetuksessa säädetyt henkilökohtaiset edellytykset, joista mainittakoon muun muassa tilalla asuminen, tilan aktiivinen viljely, perehtyneisyys tai koulutus tilalla harjoitettavaan tuotantoon ja hakijan ikä sekä kykeneväisyys asianomaiseen tuotantotoimintaan.

Hevostaloutta lainoitetaan maatilalain nojalla tällä hetkellä käytännössä ainoastaan korkotuki-

lainoilla. Lainaa on voitu myöntää muun muassa hevostallien rakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaukseen, tilan asuinrakennusinvestointeihin sekä sukupolvenvaihdoksen suorittamiseen. Lainan myöntämisen edellytyksenä on ollut, että kyseessä on suomenrotuisten hevosten pääasiallisesti jalostus- ja kasvatustoimintaan liittyvä hevostalouden. Lämminverihevostaloutta ei sen sijaan ole lainoitettu, koska lämminverisillä hevosilla harjoitetaan pääasiassa ravi- ja ratsastustoimintaa, joita ei voida katsoa varsinaiseksi eikä erikoismaataloudeksi.

1.5. Maatilalain mukaisten korkotukilainojen sekä koronlykkäysten korkohyvitys

Maatilalain 57 §:n 2 momenttiin 5 päivänä joulukuuta 1986 tehdyllä muutoksella (885/86) korotettiin sanotun lain mukaisista korkotukilainoista luottolaitoksille tulo- ja menoarviossa osoitetuista varoista maksettavan korkohyvityksen määrää yhdellä prosenttiyksiköllä. Muutoksen mukaan korkohyvityksenä maksetaan määrä, joka saadaan, kun korkoprosenttina käytetään Suomen Pankin perimän peruskoron, lisättyinä 2 prosenttiyksiköllä, ja lainan saajan maksaman koron välistä erotusta. Lainmuutoksella poistettiin samalla lainoitus toiminnasta aiheutuvien lisäkustannusten korvaamiseksi luottolaitoksille suoritettava erillinen korkohyvitys, jonka määräksi valtioneuvosto oli vahvistanut 0,4 prosenttia lainojen määrästä. Siten muutos merkitsi luottolaitoksen tosiasiallisesti saaman kokonaiskoron korottamista 0,6 prosenttiyksiköllä. Muutoksen mukaista korkohyvitystä maksetaan vuoden 1986 tammikuun 1 päivän jälkeen myönnettyihin korkotukilainoihin.

Maatilalain mukaisten korkotukilainojen osalta luottolaitosten kokonaiskorko, aikaisempi ns. hoitopalkkiohyvitys mukaan lukien, ja valtion maksama korkohyvitys on ollut vuodesta 1983 lukien seuraava:

	Kokonais- korko %	SP:n perus- korko %	Valtion maksama korkohyvitys %	Milj.mk
1.1.—30.6.1983	9,5	8,5	1,5 — 6,5 + 0,4	
1.7.—31.12.1983	10,5	9,5	2,5 — 7,5 + 0,4	79,8
1984	10,5	9,5	2,5 — 7,5 + 0,4	111,4
1.2.1985	10,0	9,0	2,0 — 7,0 + 0,4	123,4
1.1.—28.2.1986	10,5	8,5	1,5 — 7,5	116,8
1.3.—18.5.1986	10,0	8,0	1,0 — 7,0	
19.5.1986—	9,0	7,0	1,0 — 6,0	
1987	9,0	7,0	1,0 — 6,0	87,1 ¹⁾
1988				100,0 ¹⁾

¹⁾ Arvio

Maatilalain mukaisten korkotukilainojen luotokanta oli

1.1.1986	2 157 milj. mk
1.1.1987	2 564 milj. mk
1.1.1988 (arvio)	3 000 milj. mk

Maatilalain mukaisten korkotukilainojen merkitys maatilatalouden luotontarpeen tyydyttämisessä on viime vuosina voimakkaasti kasvanut. Kyseisiä lainoja myönnettiin vuonna 1983 450,0 miljoonaa markkaa, vuonna 1985 590 miljoonaa markkaa ja vuonna 1986 631 miljoonaa markkaa. Vuonna 1987 myöntämisvaltuus on 700 miljoonaa markkaa ja vuoden 1988 tulo- ja menoarvioesityksessä 750 miljoonaa markkaa.

Maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain (1031/86) mukaisista lainoista peritään luotonsaajalta Suomen Pankin peruskoron mukaista korkoa. Luottolaitokselle maksetaan korkotukilainoista lisäksi korkohyvityksenä 2 prosenttia lainojen pääomamäärästä. Vuonna 1987 on kyseisten korkotukilainojen myöntämisvaltuus 20 miljoonaa markkaa ja vuoden 1988 tulo- ja menoarvioesityksessä 25 miljoonaa markkaa.

Korkotukilainojen merkityksen jatkuvasti kasvavassa hallitus pitää tärkeänä turvata niiden saantimahdollisuudet. Luottolaitosten varainhankinta on kallistunut merkittävästi sen jälkeen, kun korkohyvityksen määrää viimeksi tarkistettiin.

Rahamarkkinoiden säätelyn purkauduttua pankkien varainhankinnan painopiste on siirtynyt yhä enemmän korkeampikorkoiseen ottolainaukseen. Tämä on johtunut perinteisen ottolainauksen painottumisesta entistä enemmän määräaikaisille tileille ja toisaalta markkinahankintaisen varainhankinnan suhteellisen osuuden voimakkaasta lisääntymisestä. Tämä on merkinnyt sitä, että nykyperusteinen korkotukilainoitus on tässä tilanteessa osoittautunut pankkien kannalta muihin lainoituskohteisiin nähden kannattamattomaksi. Paikallispankkien uusien luottojen keskikorko on ollut toukokuussa 1987 noin 10,8 % eli 1,8 % maatilalain mukaisten korkotukilainojen kokonaiskorkoa suurempi. Kehityssuuntaa kuvaa se, että korko on noin 0,8 % korkeampi kuin kesäkuussa 1986. Uusien luottojen korko on noin 1,7 % korkeampi kuin koko luottokannan korko. Normaalisissa luotonannossa asiakkaan maksamaan kokonaishintaan sisältyvät lisäksi toimitusmaksut ja luotonvarausprovisiot.

Maatilalain 71 §:n 5 momentin mukaan luottolaitokselle maksetaan, milloin nuorelle viljelijälle on myönnetty lykkäystä korkotukilainan koron maksamisen osalta, lykkäyksen ajalta korkohyvityksenä määrä, joka saadaan, kun korkoprosenttina käytetään Suomen Pankin perimää peruskorkoa lisättyinä yhdellä prosenttiyksiköllä, eli luottolaitoksen aikaisemmin saaman kokonaiskoron määrä. Edellä mainitun kokonaiskoron korotuksen yhteydessä jäi po. 5 momentti ilmeisesti erehdyksessä tarkistamatta.

2. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset

2.1. Metsätaloustilat

2.1.1. Maatilojen suuntaaminen metsätalouteen

Maatalouden ja metsätalouden tilastoissa ei ole eritelty maatiloja, jotka ovat suuntautuneet metsätalouteen. Vaikka hyvin monen tilan voidaan päätellä erikoistuneen metsätalouteen sikäli, että tilan eri tulonlähteiden nettotulo on suurin metsätalouden kohdalla, varsinaisina metsätaloustiloina pitää tilaansa varsin harva viljelijä.

Piirimetsälautakunnille vuonna 1984 tehdyn tiedustelun mukaan oli koko maassa 36 sellaista tilaa, joilla metsätalous oli ainoa tuotantosuunta. Päätuotantosuunnaksi metsätalouden oli valinnut 97 tilaa. Pienin pinta-ala oli edellisessä ryhmässä 61 hehtaaria ja suurin 800 hehtaaria. Jälkimmäisessä ryhmässä vastaavat luvut olivat 30 hehtaaria ja 555 hehtaaria. Pienimpien tilojen pinta-alat osoittavat, että käsitteet 'tilan ainoa' tai 'päätuotantosuunta' olivat jääneet ainakin jossain määrin epäselviksi. Eniten metsätalouteen erikoistuneita tiloja (= metsätalous joko ainoa tai päätuotantosuunta), 32, oli Pohjois-Savossa. Keski-Pohjanmaalla ko. tiloja ei ollut lainkaan.

Metsätalouden kehittämässä maatilatalouden osana on useita eri tavoitteita, joista toiset lähtevät tilojen elinvoimaisuuden parantamisesta ja toiset lähinnä yhteiskunnan asettamista vaatimuksista. Maatilan kannalta keskeisiä ovat metsän aseman korostaminen maatalouden tai sen jonkin osan kanssa vaihtoehtoisena tuotantosuuntana ja tähän liittyen mahdollisimman tasaisen tuotoksen turvaaminen sekä omassa ja naapurien metsissä olevien ja muiden lisätuloa tuottavien töiden hyväksikäyttö. Maatilojen metsien puuntuotannon turvaaminen harvennushakkuiden osuuden kasvaessa, metsien hoidon tehostaminen yleensä, maaseudun asutuksen säilyttäminen ja omavaraisuuden ylittävän maatalouden ylituotannon vähentäminen siirtämällä tiloilla painopistettä maataloudesta metsään ovat niitä tavoitteita, joihin olisi luotava uusia keinoja.

Maatilan erikoistuminen yksinomaan metsätalouteen niin, että viljelijäperhe saa siitä toimeentulonsa, edellyttää suhteellisen suurta metsäpinta-alaa ja riittävää puuvarantoa, jonka kehitysluokkakautuman tulisi olla jokseenkin normaali. Tällaisia metsätaloustiloja ei hallituksen

käsityksen mukaan voi syntyä runsaasti suuren metsäpinta-alavaatimuksen vuoksi.

Hakkuiden rakenteesta ja metsänhoitotöiden määrästä riippuen yksi mies pystyy tekemään vuodessa noin 1 000 m³:n hankintahakkuut ja niistä aiheutuvat metsänhoitotyöt. Tämä työmäärä edellyttää tehokkaassa puuntuotannossa 150—200 hehtaarin metsäalaa maan eteläosassa ja yli 500 hehtaarin metsäalaa Pohjois-Suomessa. Tällaisen tilan vuotuinen liikevaihto olisi puun nykyisen hintatason mukaan 150 000—200 000 markkaa riippuen korjattavan puuston puutavaralajirakenteesta.

Eri tuotantosuuntiin erikoistuneilla tiloilla metsätalouden osuutta ja tuottavuutta voidaan lisätä huomattavasti tekemällä metsätyöt tilalla asuvien toimesta ja tekemällä parhaan taloudellisen tuloksen tuottavia puutavaralajeja. Myös metsänhoitotöistä metsänomistaja saa kohtuullisen palkan, kun vertailukohtena käytetään niiden teettämistä palkkatyövoimalla. Tähän voidaan hyötynä lisätä myös metsän tuoton lisääntyminen. Jos tilalla on metsää maan eteläosassa 70—80 hehtaaria, voi siltä vuosittain hakata tehokkaassa tuotannossa 400—500 m³ eri puutavaralajeja. Hankintakauppana se tuottaa 70 000—100 000 markan bruttotulon, josta 150 m³:n työtulo on verovapaata.

Metsätalouteen erikoistuminen soveltuu parhaiten siihen vaiheeseen, kun viljelyssä tai karjataloudessa olisi tehtävä suuria kone-, rakennus- tai lisäpeltohankintoja. Investointien tarve saattaa nousta näissä niin suureksi, että syntyneet lainojen hoitokulut vievät huomattavan osan tilan vuotuisesta bruttotulosta. Sen sijaan valittaessa metsätalous tuotantosuunnaksi päästäisiin yleensä suhteellisen pienillä hankinnoilla, esim. traktoriin tarvittavilla korjuun vaatimilla lisälaitteilla, jotka ovat hinnaltaan muutaman kymmenen tuhatta markkaa.

2.1.2. Metsätalouteen suuntautumisen vaikutuksista

Samalla kun metsätalous on kehittynyt aikaisempaa selvemmin omaksi elinkeinokseen, on metsien siirtyminen muiden kuin maatilatalouden harjoittajien omistukseen vähentänyt maaseudun työtäläisyyksiä maatilojen väestöltä. Samoin on vaikuttanut puunkorjuun koneellistaminen.

Maaseudun elinvoimaisuuden säilyttämiseksi ei ole näköpiirissä huomattavia uusia mahdollisuuksia.

sia yksinomaan maataloutta kehittämällä. Sen sijaan maatalouteen kuuluvien ja siihen liitettävissä olevien muiden toimeentulolähteiden kehittäminen on maaseutupolitiikan onnistumisen kannalta ensiarvoista. Toisin kuin maataloustuotanto, metsävarat ja niiden käyttömahdollisuudet ovat kasvamassa, eikä pitkällä tähtäyksellä ole nähtävissä puun markkinointivaikeuksia. Puuston rakenne on muuttunut enemmän kasvatushakkuita vaativaksi, mikä periaatteessa suosii maaseudun työvoiman hyväksikäyttöä, kuten myös mm. Metsä 2000 -ohjelmassa esille tuotu metsänhoitotöiden tehostaminen.

Puunsaantia ja maaseudun asutuksen säilymistä voidaan osaltaan toteuttaa kehittämällä metsätaloutta keskeisenä tuotantosuuntana maataloilla ja ohjaamalla metsätöitä metsätalouteen suuntautuville niiltä maataloilta, jotka eivät harjoita metsissään omatoimista puunkorjuuta tai metsänhoitoa. Varsinkin Itä- ja Pohjois-Suomessa tämä tarjoaa monasti ainoan mahdollisuuden säilyttää riittävä väestöpohja ja palvelujen pysyvyys haja-asutusalueilla.

Maataloustuotannon mahdollisuudet maatalojen lisäämisessä ja työtilaisuuksien tarjoamisessa maaseudulle liittyvät omavaraisuuden ylittävän maataloustuotannon markkinointivaikeuksiin. Pyrittäessä vähentämään tuotantoa niin, että maatalojen väheneminen voidaan pysäyttää, on metsätalouden tehostaminen maatalojen vankistamiseksi usein käyttökelpoinen keino. Tämä pyrkimys edellyttää toteutuakseen maatalojen kekkien kehittämistoimenpiteiden muuttamista niin, että metsätalouteen suuntautuva tila, jolla metsätalous voi muodostaa merkittävän osan toimeentulosta ja jolla omistaja asuu, olisi samassa asemassa lainoitusjärjestelmissä kuin tavanomaisen maatila.

Metsätalouteen suuntautuvalla tilalla jää yleensä mahdollisuus työpanosten käyttöön myös tilan ulkopuolella. Luontevimpia lisätulolähteitä ovat puunkorjuutyöt lähiseudulla maatilametsistä ja muualla asuvien metsissä. Tilalla asuvien henkilöiden edellytyksistä riippuen voivat tulla kysymykseen myös esimerkiksi maaseutuelinkeinot, joita tuetaan vuoden 1987 alusta voimaan tulleen maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain (1031/86) nojalla.

Metsätalouteen suuntautuminen maataloilla on nähtävä hyvin monimuotoisena. Metsän ja toisaalta tilalla asuvien elämäntilanteen antamien mahdollisuuksien mukaan metsän merkitys tilan tuotantosuuntana voi vaihdella niin, että ääripaiksissa se on yksi tuotantosuunta useamman

joukossa tai tila erikoistuu yksinomaan metsätalouteen. Kaikissa tapauksissa suuntautuminen metsätalouteen merkitsee sitä, että metsää hoidetaan lähinnä tilalla asuvien toimesta päämääränä mahdollisimman korkea, kestävä tuotto. Käytännössä tämä edellyttää useimmiten metsänhoitotöiden ja omatoimisen puunkorjuun lisäämistä nykyisestä.

2.1.3. Säännösten muutosehdotukset

Maatilalain mukaan ne tilat, joilla jatkossakin harjoitetaan maataloutta, voivat metsätalouteen suuntautuessaan saada maatilalain tarjoamat edut. Yksinomaan metsätalouteen suuntautuvat tilat, joilla ei harjoiteta lainkaan maataloutta, jäävät sen sijaan nykyisen maatilalain soveltamisen ulkopuolelle. Kuitenkin asianomaiselle metsätalouden harjoittajalle ainakin merkittävän osan toimeentulosta antava metsätaloustila, jonka omistaja perheineen asuu tilalla, on yrityksenä yhteiskunnan kannalta verrattavissa maataloutta harjoittavaan maatalaan. Metsätaloustilojen saattaminen maatilalain soveltamisen piiriin olisi tärkeätä erityisesti asunnon ja sukupolvenvaihdosten sekä lisämetsähankintojen rahoituksen saannin kannalta. Hallituksen mielestä vuotuiselta puuntuotoltaan vähintään 150—300 m³:n metsätaloustilat tulisi pääsääntöisesti rinnastaa maataloutta harjoittaviin tiloihin maatilalakia sovellettaessa. Alarajan (150 m³/v) mukaista vähimmäiskokoa sovellettaisiin maatilalain mukaisella ensimmäisellä eli pohjoisimmalla vyöhykkeellä ja vähimmäiskoko nousisi eteläisempiin vyöhykkeisiin siirryttäessä.

Edellä tarkoitetun metsätaloustilan hankkimista ja laajentamista varten tulisi voida myöntää maanosto- ja sisarosuuslainaa. Maataloushallinto tulisi soveltamaan oikeudesta hankkia maa- ja metsätalousmaata annettua lakia (391/78) siten, että maanhankintalupa myönnettäisiin aina tällaisen lainan saajalle. Tilalle tulisi myös voida antaa maataloushallinnon välityksellä lisämetsää. Niin ikään tulisi tilan asuntorakentamista voida lainoittaa sekä antaa kalustovajaja ja muita tarpeellisia talousrakennuksia varten rakentamislainaa. Lisäksi tulisi kyseisiä tiloja voida tukea tie-, vesihuolto-, sähköistämisen ja turvetuotantolainoin sekä metsätalousirtaimiston samoin kuin myös kotimaisen polttoaineen tuotannossa tarvittavien koneiden ja laitteiden hankintaan annettavien irtaimistolainoin. Maatilalain mukaisia toimenpiteitä ei tulisi kuitenkaan kohdistaa metsätalousti-

laan, jonka metsämaan puuntuotto on yli 1 200 m³ vuodessa.

Lähinnä metsätaloustilojen maanhankinnan edistämiseksi maatilalakia esitetään myös muutettavaksi siten, että sopivissa paikoissa olevia metsähallituksen hallinnassa olevia maita voitaisiin vaihtaa maatilahallituksen hallinnassa olevaan maahan edelleen kyseessä olevia metsätaloustiloja varten ja muutoinkin maatilojen lisämetsinä käytettäväksi. Nykyisin metsähallituksen vaihto-oikeus koskee vain maatilajärjestelyalueella käytettävää maata. Muuta kuin metsittävää peltoa saisi valtion toimesta antaa metsätaloustilalle enintään 0,5 hehtaaria.

Lisäksi on tarkoitus muuttaa maatilalakia siten, että metsätaloustalouden ja kotimaisen polttoaineen talteenotossa tarvittavaan irtaimiston hankintaan saisi maatilalain mukaista irtaimistolainaa.

2.2. Maatalouskoneiden yhteiskäytön rahoitustuen kehittäminen

Maatalouskoneiden ja -laitteiden yhteiskäyttö maassamme perustuu yleensä viljelijäin erikseen omistamien koneiden ja laitteiden vapaamuotoiseen laina- tai vuokratyöhön, mikä toiminta voi olla myös vastavuoroista. Tällainen yhteiskäyttö on ollut suurehkojen koneiden kohdalla varsin laajaa, vaikkakin se on jatkuvasti vähentynyt. Vuonna 1977 oli erään selvityksen mukaan 37 % vähintään kolmen peltohehtaarin viljelmistä, jotka käyttivät leikkuupuimuria, turvautunut vuokrapuimurin käyttöön. Yhteiskäyttömuodoista ovat koneiden lainaus ja vuokratyö tyypillisiä pienillä, alle 10 peltohehtaarin suuruisilla maatioilla. Suurten ja kalliiden koneiden yhteisomistus sen sijaan on näillä pienillä tiloilla suhteellisen vähäistä.

Maataloutemme voimakas koneistusvaihe on tapahtunut pääasiassa maatilojen omaa konekantaa lisäämällä. Vuonna 1977 kuudenneksellä leikkuupuimuria käyttäneistä tiloista oli erään selvityksen mukaan osuus yhteispuimuriin. Yhteispuimureiden osuus kaikista leikkuupuimureista lienee sen jälkeen vähentynyt.

Tyypillisimmillään maatalouskoneiden yhteisomistus perustuu tietyn laitteen hankintaan muutaman tilan yhteiseksi ilman kirjallisia sopimuksia. Perinteisesti ovat myös muun muassa maamiesseurat ja pienviljelijäyhdistykset hankkineet haltuunsa koneita jäsentensä yhteiskäyttöön.

Maatalouskoneiden yhteiskäytön eri muotoja hyväksikäyttämällä voidaan vähentää koneiden hankinta- ja käyttökustannuksia sekä tehostaa niiden käyttöä. Markkinoilla on traktoreiden ja puimureiden rinnalla lukuisia muitakin koneita, jotka soveltuvat yhteiskäyttöön. Tällaisia ovat muun muassa kylvölannoittimet, paalaimet ja lietalantavaunut. Yhteiskoneiden hankintaa ei toistaiseksi ole tuettu valtion toimesta rahoitussellisin keinoin. Maatilalain mukaisia irtaimistolainoja I—III lainoitusvyöhykkeillä myöntämällä on kuitenkin tuettu yksittäisten viljelijöiden ja sitä tietä myös jossain määrin yhteiskäyttöön tapahtuneita koncenpitäjien ja konerenkaiden laitehankintoja.

Hallituksen mielestä olisi tarkoituksenmukaista pyrkiä tehostamaan nykyisestä yhteiskäyttöön soveltuvien koneiden yhteishankintaa. Tämän vuoksi ehdotetaan maatilalain 52 §:n 4 momenttia muutettavaksi siten, että irtaimistolainaa voitaisiin myöntää maatalouskoneiden ja -laitteiden — kuten esimerkiksi leikkuupuimurin ja kylvölannoittimen — hankintaan silloin, kun ostajana on usean viljelijän vapaamuotoinen koneitymä. Yksittäisen viljelijän kannalta kysymys olisi tällöin osuuden hankkimisesta yhteiskäyttöön tulevasta koneesta tai laitteesta. Näin mahdollistettaisiin naapurien kesken tapahtuvat luottamus-suhteeseen perustuvat yhteiskonehankinnat ilman tarvetta turvautua teknisesti ja kirjanpidollisesti melko vaativien rekisteröitävien osakeyhtiöiden, osuuskuntien ja avointen yhtiöiden muodostamiseen. Asianomaisten osakasviljelijöiden väliset oikeussuhteet määräytyisivät eräistä yhteisomistussuhteista annetun lain (180/58) mukaan. Yhteiskäyttöön tulevia koneita olisi voitava lainottaa lisäksi silloin, kun ostajana on maamiesseura tai muu viljelijäin muodostama rekisteröity yhdistys. Tätä tarkoittava säännös ehdotetaan niin ikään otettavaksi po. 52 §:n 4 momenttiin.

Yhteiskoneiden lainoittaminen korkotukilainoin tulisi olla mahdollista koko maassa. Asiasta on tarkoitus säätää maatala-asetuksen 50 §:ää muuttamalla. Samalla on tarkoitus muuttaa maatala-asetusta myös niin, että irtaimistolainojen takaisinmaksuaika voisi olla paitsi 5 vuotta myös 3 vuotta.

2.3. Hevostalous

Maatilalakia ehdotetaan muutettavaksi hevostalouden suhteen siten, että hevosten kasvatusta, olipa kysymys suomen- tai lämminverihevosista,

ja ratsastukseen liittyvä yritystoiminta katsottaisiin lakia sovellettaessa tukemiskelpoiseksi erikoismaataloudeksi.

2.4. Korkohyvitykset

Maatilalain 57 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että luottolaitosten kyseisen lain mukaisista korkotukilainoista saama korkohyvitys olisi Suomen Pankin perimän peruskoron, lisättyä 2,25 prosentilla, ja lainan saajan maksaman koron välinen erotus. Vastaava korotus ehdotetaan tehtäväksi myös maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain mukaisiin korkotukilainoihin asianomaisen lain 17 §:n 2 momenttia muuttamalla. Edelliseen ja yleisperustelujen kohtaan 1.6. viitaten ehdotetaan maatilalain 71 §:n 5 momenttia muutettavaksi siten, että luottolaitoksen saama kokonaiskorko lainansaajalle myönnetyn koronlykkäyksen ajalta olisi sama kuin mitä maatilalain 57 §:n 2 momentin mukaan luottolaitokselle muutoinkin korkohyvityksenä maksetaan.

3. Esityksen organisatoriset ja valtiontaloudelliset vaikutukset

Esitetyt lainmuutokset eivät tule aiheuttamaan huomattavia lisätoita maataloushallinnossa tai luottolaitoksissa. Tehdyn selvityksen mukaan maassamme on noin 8 500 sellaista tilaa, joista huomattavalla osalla on edellytykset erikoistua metsätaloustiloiksi. Näiden tilojen maataloustuotannosta poistuvan peltoalan voidaan arvioida olevan useita kymmeniä tuhansia hehtaareja. Koska tarkoituksena on lainoittaa jo rakennettuja tiloja, tulee lainoitettavaksi lähinnä vain lisäalueita ja asuntojen korjausrakentamista. Tarkoituksena ei ole tämän vuoksi ehdottaa lisäystä valtion tulo- ja menoarviossa siirtona maatalouden kehittämisrahastoon. Korkotukilainat myönnettäisiin tulo- ja menoarvion yhteydessä vahvistettavan enimmäismäärän puitteissa. Sanottu koskee myös hevostalouden lainoitusmahdollisuuksien laajentamista.

Tarkoituksena on, että toistaiseksi maatilalain mukaiset irtaimistolainat myönnettäisiin maatalousirtaimiston osalta edelleenkin vain korkotukilainoina tulo- ja menoarviossa korkotukilainoille vahvistetun enimmäismäärän puitteissa. Irtaimistolainoituksessa on tarkoitus siirtää painopistettä yhteiskoneiden lainoittamisen suuntaan.

Maatilalain 57 §:n 2 momentissa ja maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain 17 §:n 2 momentissa ehdotettu luottolaitokselle maksettavan korkohyvityksen korottaminen 0,25 prosenttiyksiköllä merkitsi vuonna 1988 noin kahden miljoonan markan lisäystä valtion maksamiin korkohyvityksiin.

Maatilalain 71 §:n 5 momenttiin ehdotetusta muutoksesta aiheutuva korkohyvitysten lisäys sisältyi maatilalain 57 §:n 2 momentin muutosta koskeneen hallituksen esityksen (1986 vp. HE n:o 76) perusteluissa mainittuun 4 miljoonan markan suuruiseen korkohyvityksen lisäykseen. Korkotukilainan lykkäystä koskeva kustannusvaikutukseksi arvioidaan noin 400 000 markkaa. Ehdotettu muutos ei aiheuta lisästarvetta vuoden 1988 tulo- ja menoarvioesityksen momentille 30.33.49 luottolaitoksille suoritettavien korkohyvitysten maksamista varten osoitettuun 105 850 000 markan summaan.

4. Asian valmistelu

Esitys perustuu metsätaloustilojen osalta metsätaloustilatyöryhmän mietintöön (työryhmämuistio MMM 1986:9). Mietinnöstä pyydettiin lausunnot valtiovarainministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, työvoimaministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, maatilahallitukselta, metsähallitukselta, Maataloustuottajain Keskusliitto MTK:lta, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC:lta, Maatalouskeskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbundilta, Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta, Keskusmetsälautakunta Tapiolta, Centralskogsnamnden Skogskulturilta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:lta, Suomen Metsäteollisuuden Keskusliitto ry:lta sekä Luonnonvarainneuvostolta.

Lausunnoissa painotettiin maataloustuotannon supistamisen välttämättömyyttä. Pääperiaatteissa esitettyjä toimenpide-ehdotuksia pidettiin oikeasuuntaisina ja toteuttamiskelpoisina kuitenkin edellyttäen, että metsurityöpaikat eivät vähene ja että metsähallituksen hallinnassa olevia maita ei tulisi vaihtaa maatilahallituksen maihin.

Irtaimistolainaa koskeva esitys perustuu maatiilojen velkarasitustoimikunnan (komiteanmietintö 1984:52) esitykseen ja maatilahallituksen asettaman työryhmän 31.5.1987 luovutettuun esitykseen.

Muilta osin esitykset on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Maatilalaki

1 §. Pykälän 2 momenttia esitetään täydennettäväksi siten, että hevosten kasvatus ja ratsastukseen liittyvä yritystoiminta katsottaisiin erikoismaataloudeksi. Hevosten kasvatus käsittäisi myös ravihevosten pitämisen tilalla, mutta ei sen sijaan varsinaista raviurheilutoimintaa.

Pykälän uudessa 3 momentissa on metsätalous rinnastettu maatilatalouteen ja metsätaloustila maatilaan. Näin menetellen tilakokovaatimuksen täyttävät metsätaloustilat saavat samat maatilalain etuudet kuin varsinaiset maatilatkin.

7 §. Maatilalla tarkoitetaan maatilalain 7 §:n mukaan yhden tai useamman samalle omistajalle kuuluvan tilan tai tilanosan muodostamaa maatilataloudellista kokonaisuutta. Maatila, jolla harjoitetaan yksinomaan tai pääasiallisesti turkistarhausta, voi sijaita myös vuokraoikeudella hallitulla maalla.

Esityksessä tarkoitettuna metsätaloustilan edellytettäisiin käsittävän metsämaata vähintään niin paljon, että sen puuntuotto alueesta riippuen olisi 150—300 kuutiometriä vuodessa. Tarkoituksena on asetuksella säätää, että tilan sijaitessa maatilalain 67 §:ssä tarkoitettulla ensimmäisellä vyöhykkeellä metsämaan vuotuinen puuntuotto olisi vähintään 150 kuutiometriä, toisella ja kolmannella vyöhykkeellä vähintään 225 kuutiometriä sekä neljännellä vyöhykkeellä vähintään 300 kuutiometriä. Maatilalainaa tulnaisiin myöntämään lisäalueen ostamista varten metsätaloustilaan vain, mikäli muodostuva tila olisi vähintään edellä selostetun suuruinen.

13 §. Mikäli metsätaloustilan vähimmäiskoon saavuttaminen ei vapaaehtoisin kaupun onnistu, tilalle tulisi myös voida hankkia maatilahallituksen välityksellä lisämetsää. Tämä saattaa edellyttää, että tietyissä paikoissa tulisi voida vaihtaa maatilahallituksen hallinnassa olevia maita metsähallituksen hallinnassa oleviin maihin edelleen metsätaloustiloja varten käytettäväksi. Niin ikään olisi vastaavan menettelyn oltava mahdollista myös lisämetsien antamisen helpottamiseksi varsinaisille mautiloille. Tätä tarkoittava muutosesitys sisältyy 13 §:ään. Tarkoituksena on myös korottaa maatila-asetuksen 13 §:ssä säädettyä rahassa suoritettavaa vaihdettavien alueiden arvon

erotusta nykyisestä 200 000 markasta 400 000 markkaan. Tätä suurempaan korvaukseen tulisi edelleen saada valtioneuvoston lupa.

20 §. Jotta metsätaloustilojen muodostamisella saavutettaisiin maataloustuotannon supistamista ja toiminnan keskittymistä yksinomaan metsätalouteen, on tarkoituksenmukaista, että erikoistuvaan tilaan esimerkiksi lisämaata annettaessa voidaan liittää peltoa vain perheen omaan käyttöön tulevaa tuotantoa varten. Tämän vuoksi ehdotetaan, että pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan metsätaloustilaan saisi liittää maatalousmaata enintään puoli hehtaaria.

52 §. Pykälän 1 momentin 8 kohdassa mainittuihin irtaimistolainan kohteisiin ehdotetaan lisättäväksi metsätaloustaloustila ja muunkin kotimaisen polttoaineen kuin puun ja turpeen tuotannossa tarvittavat koneet ja laitteet.

Pykälän 2 ja 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi selvyiden vuoksi maininnat viljelijäin ohella metsätalouden harjoittajista. Po. 3 momentin kahdessa ensimmäisessä virkkeessä ovat säännökset maanostolainan myöntämisestä tulevalle tilanpidon jatkajalle vanhempien mautilaan lisämaaksi soveltuvan alueen hankkimista varten ja määrääosan hankkimiseksi ulkopuoliselta sellaiselta sivutilasta, josta vanhemmat jo omistavat muut osuudet. Näiltä osin ehdotetaan säädettäväksi, ettei kyseinen lainoitusmahdollisuus koskisi tilannetta, jossa vanhemmat omistavat metsätaloustilan.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että irtaimistolainaa voitaisiin myöntää maatalouskoneiden ja -laitteiden — kuten esimerkiksi leikkuupuimurin ja kylvölannoittimen — hankintaan silloin, kun ostajana on usean viljelijän vapaamuotoinen koneyhtymä. Yksittäisen viljelijän kannalta kysymys olisi tällöin osuuden hankkimisesta yhteiskäyttöön tulevasta koneesta tai laitteesta. Näin mahdollistettaisiin naapurien kesken tapahtuvat luottamus-suhteeseen perustuvat yhteiskonehankinnat ilman tarvetta turvautua teknisesti ja kirjanpidollisesti melko vaativien rekisteröitävien osakeyhtiöiden, osuuskuntien ja avointen yhtiöiden muodostamiseen. Asianomaisten osakasviljelijöiden väliset oikeussuhteet määräytyisivät eraistä yhteisomistussuhteista annetun lain (180/58) mukaan.

Yhteiskäyttöön tulevia koneita olisi voitava lainoittaa lisäksi silloin, kun ostajana on maamiesseura tai muu viljelijäin muodostama rekisteröity yhdistys. Tätä tarkoittava säännös ehdotetaan niin ikään otettavaksi po. 52 §:n 4 momenttiin.

53 §. Maatilalain 53 §:n 1 momentissa omaksuman pääsäännön mukaan maanosto- ja sisäosuuslainoituksessa ei voida lainoittaa kauppahintaan sisältyvää maatalousirtaimiston osuutta. Mainittuun momenttiin sisältyy kuitenkin säännös, jonka mukaan, milloin hakijana on ensimmäistä maatilansa alle 35-vuotiaana hankkiva henkilö, saadaan lainoitettavaan luovutushintaan sisällyttää maatilahallituksen tarkemmin määrämällä tavalla myös maatalousirtaimiston osuutta. Lainoitettavan maatalousirtaimiston enimmäismäärä on tällä hetkellä 40 000 mk. Kysymykseen tulee pelkästään eloton irtaimisto. Jotta irtaimiston lainoittaminen vastaavasti olisi mahdollista myös metsätalousirtaimiston ollessa kysymyksessä, ehdotetaan pykälää tältä osin täydennettäväksi.

57 §. Pykälän 2 momentissa mainitun 2 prosenttiyksikön korkohyvityksen korottamisella 0,25 prosenttiyksiköllä pyritään parantamaan luottolaitosten mahdollisuuksia osoittaa varoja maatilalain mukaiseen korkotukilainoitukseen ja siten maatilatalouden harjoittajien mahdollisuuksia saada luotontarpeensa tyydytetyksi.

71 §. Pykälän 5 momentissa säädettyä korkohyvitystä ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaisi luottolaitoksille maksettavan korkohyvityksen osalta maatilalain 57 §:n 2 momenttia. Po. 5 momentin mukaan luottolaitokselle maksettaisiin koronlykkäystupauksissa 1.1.1986 jäl-

keen myönnettyjen korkotukilainojen osalta korkohyvityksenä määrä, joka olisi Suomen Pankin perimä peruskorko lisättynä 2 prosenttiyksiköllä. Vuoden 1988 alusta lukien myönnettävien korkotukilainojen vastaava lisäys olisi 2,25 prosenttiyksikköä.

2. Maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämistä annettu laki

17 §. Viitaten maatilalain 57 §:n 2 momentin perusteluihin ehdotetaan luottolaitokselle valtion tulo- ja menoarviossa osoitetuista varoista maksettavaa korkohyvitystä nostettavaksi 0,25 prosenttiyksiköllä.

3. Voimaantulo

Lait on tarkoitus saattaa voimaan mahdollisimman pian niiden tultua hyväksytyksi eduskunnassa. Maatilalain 57 §:n 2 momenttia ja 71 §:n 5 momenttia sovellettaisiin vuoden 1988 alusta lukien. Kuitenkin sovellettaisiin viimeksi mainitussa momentissa tarkoitettua vuoden 1986 tammikuun 1 päivän jälkeen myönnettyjen korkotukilainojen korkohyvitystä jo mainitusta ajankohdasta lukien. Muutoin noudatettaisiin ennen vuotta 1988 myönnettyihin korkotukilainoihin aikaisempia säännöksiä.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki maatilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 18 päivänä helmikuuta 1977 annetun maatilain (188/77) 1 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentti, 13 §, 52 §:n 1 momentin 8 kohta, 2, 3 ja 4 momentti, 53 §:n 1 momentti, 57 §:n 2 momentti sekä 71 §:n 5 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentti, 52 §:n 3 momentti ja 53 §:n 1 momentti 31 päivänä toukokuuta 1985 annetussa laissa (435/85), 52 §:n 1 momentin 8 kohta 23 päivänä heinäkuuta 1982 annetussa laissa (571/82), 52 §:n 2 momentti 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (919/80), 57 §:n 2 momentti 5 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (885/86) ja 71 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on 18 päivänä kesäkuuta 1981 annetussa laissa (443/81) ja siirrettynä 26 päivänä maaliskuuta 1982 annetulla lailla (228/82), sekä

lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti ja 20 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

1 §

Tämä laki koskee myös puutarhaviljelyä, turkistarhausta, hevosten kasvatusta, ratsastukseen liittyvää yritystoimintaa, mehiläishoitoa ja kalanviljelyä joko yksin tai varsinaisen maatilatalouden ohella sekä muuta erikoismaataloutta samoin kuin poro- ja kalataloutta varsinaisen maatilatalouden ohella harjoitettuna.

Metsätaloudesta ja metsätaloustilasta on vastaavasti voimassa, mitä maatilataloudesta ja maatilasta on tässä laissa säädetty, ellei erikseen ole toisin mainittu.

7 §

Maatilalla tarkoitetaan tässä laissa yhden tai useamman samalle omistajalle kuuluvan tilan tai tilanosan muodostamaa maatilataloudellista kokonaisuutta sekä metsätaloustilalla vastaavaa metsätaloudellista kokonaisuutta, joka käsittää metsämaata vähintään niin paljon, että sen puuntuotto alueesta riippuen on, sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään, vähintään 150—300 kuutiometriä vuodessa. Asuntotilalla tarkoitetaan tässä laissa tilaa tai aluetta, joka sillä olevine rakennuksineen on tarkoitettu käytettäväksi pysyväisluonteiseen asumiseen. Maatila, jolla harjoitetaan yksinomaan tai pääasiallisesti turkistarhausta, voi sijaita myös vuokraoikeudella hallitulla maalla.

13 §

Metsähallituksella on oikeus vaihtaa hallinnassaan olevaa sellaista valtion maata, joka on tarkoituksenmukaisesti käytettävissä tässä laissa tarkoitetuiksi lisäalueiksi, maatilahallituksen hallinnassa olevaan maahan, joka arvoltaan vastaa metsähallituksen maan arvoa. Mikäli vaihdettavat alueet eivät kuitenkaan arvoltaan täysin vastaa toisiaan, korvataan erotus rahana. Jos metsähallitukselle korvattava määrä nousee asetuksella säädettyä määrää suuremmaksi, on sen saatava vaihtoon lisäksi valtioneuvoston lupa.

20 §

Metsätaloustilaan ei saa liittää maatalousmaata, ellei kysymys ole 49 §:n mukaan metsitetävästä alueesta, enempää kuin 0,5 hehtaaria.

52 §

Tämän lain mukaan voidaan myöntää lainaa:

8) maa- ja metsätaloussirtaimiston, porojen ja poronhoidossa tarvittavan elottoman irtaimiston sekä turvetuotannossa ja muussa vastaavassa kotimaisen polttoaineen tuotannossa tarvittavien koneiden ja laitteiden hankkimista varten (irtaimistolaina);

Perusparannuslainoja voidaan myöntää muitakin tiloja kuin maatiloja varten sekä vesihuolto-

lainoja, sähköistämislainoja ja turvetuotantolainoja sekä irtaimistolainoja turvetuotannossa tarvittavien koneiden ja laitteiden hankkimista varten muillekin yksityisille henkilöille kuin tilan viljelijöille ja metsätalouden harjoittajille. Tällaiselle henkilölle voidaan myös myöntää tielainaa yhteishankkeena suoritettavaan tientekotyöhön osallistumiseksi silloin, kun hankkeessa osakkaana olevat viljelijät tai metsätalouden harjoittajat, joiden osalta samaan hankkeeseen on myönnetty kyseistä lainaa tai 74 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua avustusta, edustavat vähintään puolta hankkeen tieyksiköistä. Vesihuoltolainoja voidaan myöntää myös yhtymille.

Maanostolainaa voidaan asetuksella tarkemmin säädettävien edellytyksin myöntää myös henkilölle, jonka vanhemmat tai toinen vanhemmista omistaa maatilan tai joka yhdessä vanhempiensa tai heistä toisen kanssa omistaa maatilan, sellaisen tilan tai alueen hankkimista varten, joka soveltuu tämän lain mukaan lisäalueeksi sanottuun maatilaan. Niin ikään voidaan maanostolainaa asetuksella tarkemmin säädettävien edellytyksin myöntää yhden tai useamman määräosan hankkimista varten tilasta, johon hakijan vanhemmilla tai heistä toisella on osuus. Edellä tässä momentissa sanottu ei kuitenkaan koske metsätaloustilaa. Maatilahallitus voi sallia maanostolainaa myönnettäväksi puolisoiden omaisuuden osituksessa viljelijän tai metsätalouden harjoittajan maksettavaksi tulleen tasingon ja perinnönjaon yhteydessä viljelijän tai metsätalouden harjoittajan maksettavaksi tulleen lakiosan täydennyksen suorittamista varten, sikäli kuin tasinko johtuu hänen yksinomaiseen omistukseensa jääneen maatilan tai sen osan arvosta tai lakiosan täydennys johtuu hänen perittävältä tämän eläessä kokonaan tai osittain ennakkoperintönä tai lahjana saamansa maatilan tai sen osan arvosta. Lisäksi voidaan maanostolainaa myöntää myös yhteismetsän osakaskunnalle yhteismetsäosuuden tai metsätalouden harjoittamiseen soveltuvan maan hankkimista varten.

Yksityisten viljelijöiden perustamille yhtymille, joiden tarkoituksena on harjoittaa maataloudellista yhteistoimintaa, voidaan myöntää lainaa tämän pykälän 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin. Irtaimistolainaa voidaan myöntää yksityiselle viljelijälle myös osuuden rahoittamiseen sellaisesta maatalouskoneesta tai -laitteesta, joka hankitaan käytettäväksi yhteisesti yhden tai useamman muun viljelijän kanssa. Niin ikään voidaan irtaimistolainaa myöntää viljelijäin yhteiskäyttöön tarkoitettua maatalouskoneen ja -lait-

teen hankkimiseen maamiessseuran tai muun viljelijäin muodostaman yhdistyksen omistukseen.

53 §

Maanostolainaa voidaan myöntää enintään 75 prosenttia 52 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 5 momentissa tarkoitettua omaisuuden luovutushinnasta tai 52 §:n 3 momentissa tarkoitettua tasingon taikka lakiosan täydennyksen määrästä, ja enintään 50 prosenttia viimeksi mainitussa momentissa tarkoitettua omaisuuden hinnasta sekä sisarosuuslainaa enintään 75 prosenttia 52 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 5 momentissa tarkoitettua omaisuuden luovutushinnasta. Milloin hakijana on ensimmäistä maatilansa alle 35-vuotiaana hankkiva henkilö, saadaan lainoitettavaan luovutushintaan, sen mukaan kuin maatilahallitus tarkemmin määrää, sisällyttää myös maa- ja metsätalousirtaimiston osuutta hinnasta. Sellaisen kaupan rahoittamiseen, jossa hankittavan omaisuuden, maatilataloudellisiin tarkoituksiin käytettynä, luovutushinta ilmeisesti ylittää paikkakunnan käyvän hinnan, ei maanosto- tai sisarosuuslainaa saa myöntää. Milloin kysymys on pellon käyvän hinnan arvioimisesta, on erityisesti otettava huomioon maan laatu ja sijainti, viljelyn kannattavuus paikkakunnalla sekä muut sen kaltaiset hintaan vaikuttavat seikat.

57 §

Edellä 51 §:ssä tarkoitetuista varoista myönnettyistä lainoista maksetaan luottolaitokselle tulo- ja menoarviossa osoitetuista varoista korkohyvityksenä määrä, joka saadaan, kun korkoprosenttina käytetään Suomen Pankin perimän peruskoron, lisätynä 2,25 prosenttiyksiköllä, ja lainan saajan maksaman koron välistä erotusta.

71 §

Milloin 3 momentissa tarkoitettu lykkäys koskee korkotukilainan korkoa, maksetaan luottolaitokselle lykkäyksen ajalta korkohyvityksenä määrä, joka saadaan, kun korkoprosenttina käytetään Suomen Pankin perimää peruskorkoa lisätynä vuoden 1986 tammikuun 1 päivän jälkeen myönnettujen korkotukilainojen osalta kahdella prosenttiyksiköllä sekä vuoden 1988 tammikuun 1 päivän jälkeen myönnettujen korkotukilainojen osalta 2,25 prosenttiyksiköllä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 _____.

Lain 57 §:n 2 momenttia ja 71 §:n 5 momenttia sovelletaan vuoden 1988 alusta lukien. Kuitenkin sovelletaan viimeksi mainitussa momentissa

sa tarkoitettua vuoden 1986 tammikuun 1 päivän jälkeen myönnettyjen korkotukilainojen korkohyvitystä jo mainitusta ajankohdasta lukien. Muutoin noudatetaan ennen vuotta 1988 myönnettyihin korkotukilainoihin aikaisempia säännöksiä.

2.

Laki

maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä 31 päivänä joulukuuta 1986 annetun lain (1031/86) 17 §:n 2 momentti näin kuuluvaksi:

17 §

Korkotukilainoista maksetaan luottolaitokselle valtion tulo- ja menoarviossa osoitetuista varoista korkohyvityksenä 2,25 prosenttia lainojen pääomamäärästä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 _____ ja sitä sovelletaan vuoden 1988 alusta lukien, kuitenkin niin, että ennen mainittua vuotta myönnettyihin lainoihin sovelletaan aikaisempaa säännöstä.

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 1987

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Toivo T. Pohjala*

1.

Laki maatilalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 18 päivänä helmikuuta 1977 annetun maatilalain (188/77) 1 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentti, 13 §, 52 §:n 1 momentin 8 kohta, 2, 3 ja 4 momentti, 53 §:n 1 momentti, 57 §:n 2 momentti sekä 71 §:n 5 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentti, 52 §:n 3 momentti ja 53 §:n 1 momentti 31 päivänä toukokuuta 1985 annetussa laissa (435/85), 52 §:n 1 momentin 8 kohta 23 päivänä heinäkuuta 1982 annetussa laissa (571/82), 52 §:n 2 momentti 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (919/80), 57 §:n 2 momentti 5 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (885/86) ja 71 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on 18 päivänä kesäkuuta 1981 annetussa laissa (443/81) ja siirrettyä 26 päivänä maaliskuuta 1982 annetulla lailla (228/82), sekä

lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti ja 20 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Tämä laki koskee myös puutarhaviljelyä, turkistarhausta, mehiläishoitoa ja kalanviljelyä joko yksin tai varsinaisen maatilatalouden ohella sekä muuta erikoismaataloutta samoin kuin poro- ja kalataloutta varsinaisen maatilatalouden ohella harjoitettuna.

7 §

Maatilalla tarkoitetaan tässä laissa yhden tai useamman samalle omistajalle kuuluvan tilan tai tilanosan muodostamaa maatilataloudellista kokonaisuutta sekä asuntotilalla tilaa tai aluetta, joka sillä olevine rakennuksineen on tarkoitettu käytettäväksi pysyväisluonteiseen asumiseen. Maatila, jolla harjoitetaan yksinomaan tai pääasiallisesti turkistarhausta, voi sijaita myös vuokraoikeudella hallitulla maalla.

13 §

Metsähallituksella on oikeus vaihtaa hallinnas-

Ehdotus

1 §

Tämä laki koskee myös puutarhaviljelyä, turkistarhausta, *hevosten kasvatusta, ratsastukseen liittyvää yritystoimintaa*, mehiläishoitoa ja kalanviljelyä joko yksin tai varsinaisen maatilatalouden ohella sekä muuta erikoismaataloutta samoin kuin poro- ja kalataloutta varsinaisen maatilatalouden ohella harjoitettuna.

Metsätaloudesta ja metsätaloustilasta on vastaavasti voimassa, mitä maatilataloudesta ja maatilasta on tässä laissa säädetty, ellei erikseen ole toisin mainittu.

7 §

Maatilalla tarkoitetaan tässä laissa yhden tai useamman samalle omistajalle kuuluvan tilan tai tilanosan muodostamaa maatilataloudellista kokonaisuutta *sekä metsätaloustilalla vastaavaa metsätaloudellista kokonaisuutta, joka käsittää metsämaata vähintään niin paljon, että sen puuntuotto alueesta riippuen on, sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään, vähintään 150—300 kuutiometriä vuodessa.* Asuntotilalla tarkoitetaan tässä laissa tilaa tai aluetta, joka sillä olevine rakennuksineen on tarkoitettu käytettäväksi pysyväisluonteiseen asumiseen. Maatila, jolla harjoitetaan yksinomaan tai pääasiallisesti turkistarhausta, voi sijaita myös vuokraoikeudella hallitulla maalla.

13 §

Metsähallituksella on oikeus vaihtaa hallinnas-

Voimassa oleva laki

saan olevaa sellaista valtion maata, joka on tarkoituksenmukaisesti 5 luvussa tarkoitettulla maatilajärjestelyalueella käytettävissä lisäalueiksi, maatilahallituksen hallinnassa olevaan maahan, joka arvoltaan vastaa metsähallituksen maan arvoa. Mikäli vaihdettavat alueet eivät kuitenkaan arvoltaan täysin vastaa toisiaan, korvataan erotus rahana. Jos metsähallitukselle korvattava määrä nousee asetuksella säädettävää määrää suuremmaksi, on sen saatava vaihtoon lisäksi valtioneuvoston lupa.

52 §

Tämän lain mukaan voidaan myöntää lainaa:

8) maatalousirtaimiston, porojen tai poronhoidossa tarvittavan elottoman irtaimiston sekä turvetuotannossa tarvittavien koneiden ja laitteiden hankkimista varten (irtaimistolaina);

Perusparannuslainoja voidaan myöntää muitakin tiloja kuin maatiloja varten sekä vesihuoltolainoja, sähköistämislainoja ja turvetuotantolainoja sekä irtaimistolainoja turvetuotannossa tarvittavien koneiden ja laitteiden hankkimista varten muillekin yksityisille henkilöille kuin viljelijöille. Tällaiselle henkilölle voidaan myös myöntää tielainaa yhteishankkeena suoritettavaan timentekotyöhön osallistumiseksi silloin, kun hankkeessa osakkaana oleva viljelijä tai viljelijät, joiden osalta samaan hankkeeseen on myönnetty kyseistä lainaa tai 74 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua avustusta, edustavat vähintään puolta hankkeen tieyksiköistä. Vesihuoltolainoja voidaan myöntää myös yhtymille.

Maanostolainaa voidaan asetuksella tarkemmin säädettävien edellytyksin myöntää myös henkilölle, jonka vanhemmat tai toinen vanhemmista omistaa maatilaa tai joka yhdessä vanhempiensa tai heistä toisen kanssa omistaa maatilaa, sellaisen tilan tai alueen hankkimista varten, joka soveltuu tämän lain mukaan lisäalueeksi sanottuun maatalaan. Niin ikään voidaan maanostolainaa asetuksella tarkemmin säädettävien edellytyk-

Ehdotus

saan olevaa sellaista valtion maata, joka on tarkoituksenmukaisesti *käytettävissä tässä laissa tarkoitetuiksi lisäalueiksi*, maatilahallituksen hallinnassa olevaan maahan, joka arvoltaan vastaa metsähallituksen maan arvoa. Mikäli vaihdettavat alueet eivät kuitenkaan arvoltaan täysin vastaa toisiaan, korvataan erotus rahana. Jos metsähallitukselle korvattava määrä nousee asetuksella säädettävää määrää suuremmaksi, on sen saatava vaihtoon lisäksi valtioneuvoston lupa.

20 §

Metsätaloustilaan ei saa liittää maatalousmaata, ellei kysymys ole 49 §:n mukaan metsitettävästä alueesta, enempää kuin 0,5 hehtaaria.

52 §

Tämän lain mukaan voidaan myöntää lainaa:

8) *maa- ja metsätalousirtaimiston*, porojen ja poronhoidossa tarvittavan elottoman irtaimiston sekä turvetuotannossa ja muussa vastaavassa kotimaisen polttoaineen tuotannossa tarvittavien koneiden ja laitteiden hankkimista varten (irtaimistolaina);

Perusparannuslainoja voidaan myöntää muitakin tiloja kuin maatiloja varten sekä vesihuoltolainoja, sähköistämislainoja ja turvetuotantolainoja sekä irtaimistolainoja turvetuotannossa tarvittavien koneiden ja laitteiden hankkimista varten muillekin yksityisille henkilöille kuin *tilan viljelijöille ja metsätalouden harjoittajille*. Tällaiselle henkilölle voidaan myös myöntää tielainaa yhteishankkeena suoritettavaan timentekotyöhön osallistumiseksi silloin, kun hankkeessa osakkaana *olevat viljelijät tai metsätalouden harjoittajat*, joiden osalta samaan hankkeeseen on myönnetty kyseistä lainaa tai 74 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua avustusta, edustavat vähintään puolta hankkeen tieyksiköistä. Vesihuoltolainoja voidaan myöntää myös yhtymille.

Maanostolainaa voidaan asetuksella tarkemmin säädettävien edellytyksin myöntää myös henkilölle, jonka vanhemmat tai toinen vanhemmista omistaa maatilaa tai joka yhdessä vanhempiensa tai heistä toisen kanssa omistaa maatilaa, sellaisen tilan tai alueen hankkimista varten, joka soveltuu tämän lain mukaan lisäalueeksi sanottuun maatalaan. Niin ikään voidaan maanostolainaa asetuksella tarkemmin säädettävien edellytyk-

Voimassa oleva laki

sin myöntää yhden tai useamman määräosan hankkimista varten tilasta, johon hakijan vanhemmilla tai heistä toisella on osuus. Maatilahallitus voi sallia maanostolainaa myönnettäväksi puolisoiden omaisuuden osituksessa viljelijän maksettavaksi tulleen tasingon ja perinnönjaon yhteydessä viljelijän maksettavaksi tulleen lakiosan täydennyksen suorittamista varten, sikäli kuin tasinko johtuu hänen yksinomaiseen omistukseensa jääneen maatilan tai sen osan arvosta tai lakiosan täydennys johtuu hänen perittäväältä tämän eläessä kokonaan tai osittain ennakkoperintönä tai lahjana saaman maatilan tai sen osan arvosta. Lisäksi voidaan maanostolainaa myöntää myös yhteismetsän osakaskunnalle yhteismetsäosuuden tai metsätalouden harjoittamiseen soveltuvan maan hankkimista varten.

Yksityisten viljelijöiden perustamille yhtymille, joiden tarkoituksena on harjoittaa maataloudellista yhteistoimintaa, voidaan myöntää lainaa tässä pykälässä mainittuihin tarkoituksiin.

53 §

Maanostolainaa voidaan myöntää enintään 75 prosenttia 52 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 5 momentissa tarkoitetun omaisuuden luovutushinnasta tai 52 §:n 3 momentissa tarkoitetun tasingon taikka lakiosan täydennyksen määrästä, ja enintään 50 prosenttia viimeksi mainitussa momentissa tarkoitetun omaisuuden hinnasta sekä sisarosuuslainaa enintään 75 prosenttia 52 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 5 momentissa tarkoitetun omaisuuden luovutushinnasta. Milloin hakijana on ensimmäistä maatilaansa alle 35-vuotiaana hankkiva henkilö, saadaan lainoitettavaan luovutushintaan, sen mukaan kuin maatilahallitus tarkemmin määrää, sisällyttää myös maatalousirtaimiston osuutta hinnasta. Sellaisen kaupan rahoittamiseen, jossa hankittavan

Ehdotus

sin myöntää yhden tai useamman määräosan hankkimista varten tilasta, johon hakijan vanhemmilla tai heistä toisella on osuus. *Edellä tässä momentissa sanottu ei kuitenkaan koske metsätaloutilaa.* Maatilahallitus voi sallia maanostolainaa myönnettäväksi puolisoiden omaisuuden osituksessa viljelijän tai metsätalouden harjoittajan maksettavaksi tulleen tasingon ja perinnönjaon yhteydessä viljelijän tai metsätalouden harjoittajan maksettavaksi tulleen lakiosan täydennyksen suorittamista varten, sikäli kuin tasinko johtuu hänen yksinomaiseen omistukseensa jääneen maatilan tai sen osan arvosta tai lakiosan täydennys johtuu hänen perittäväältä tämän eläessä kokonaan tai osittain ennakkoperintönä tai lahjana saamansa maatilan tai sen osan arvosta. Lisäksi voidaan maanostolainaa myöntää myös yhteismetsän osakaskunnalle yhteismetsäosuuden tai metsätalouden harjoittamiseen soveltuvan maan hankkimista varten.

Yksityisten viljelijöiden perustamille yhtymille, joiden tarkoituksena on harjoittaa maataloudellista yhteistoimintaa, voidaan myöntää lainaa *tämän pykälän 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin. Irtaimistolainaa voidaan myöntää yksityiselle viljelijälle myös osuuden rahoittamiseen sellaisesta maatalouskoneesta tai -laitteesta, joka hankitaan käytettäväksi yhteisesti yhden tai useamman muun viljelijän kanssa. Niin ikään voidaan irtaimistolainaa myöntää viljelijäin yhteiskäyttöön tarkoitetun maatalouskoneen ja -laitteen hankkimiseen maamiessseuran tai muun viljelijäin muodostaman yhdistyksen omistukseen.*

53 §

Maanostolainaa voidaan myöntää enintään 75 prosenttia 52 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 5 momentissa tarkoitetun omaisuuden luovutushinnasta tai 52 §:n 3 momentissa tarkoitetun tasingon taikka lakiosan täydennyksen määrästä, ja enintään 50 prosenttia viimeksi mainitussa momentissa tarkoitetun omaisuuden hinnasta sekä sisarosuuslainaa enintään 75 prosenttia 52 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 5 momentissa tarkoitetun omaisuuden luovutushinnasta. Milloin hakijana on ensimmäistä maatilaansa alle 35-vuotiaana hankkiva henkilö, saadaan lainoitettavaan luovutushintaan, sen mukaan kuin maatilahallitus tarkemmin määrää, sisällyttää myös *maa- ja metsätalousirtaimiston* osuutta hinnasta. Sellaisen kaupan rahoittamiseen, jossa

Voimassa oleva laki

omaisuuden, maatilataloudellisiin tarkoituksiin käytettynä, luovutushinta ilmeisesti ylittää paikkakunnan käyvän hinnan, ei maanosto- tai sisarosuuslainaa saa myöntää. Milloin kysymys on pellon käyvän hinnan arvioimisesta, on erityisesti otettava huomioon maan laatu ja sijainti, viljelyn kannattavuus paikkakunnalla sekä muut sen kaltaiset hintaan vaikuttavat seikat.

57 §

Edellä 51 §:ssä tarkoitetuista varoista myönnettyistä lainoista maksetaan luottolaitokselle tulo- ja menoarviossa osoitetuista varoista korkohyvityksenä määrä, joka saadaan, kun korkoprosenttina käytetään Suomen Pankin perimän peruskoron, lisättyinä 2 prosenttiyksiköllä, ja lainan saajan maksaman koron välistä erotusta.

71 §

Milloin 3 momentissa tarkoitettu lykkäys koskee korkotukilainan korkoa, maksetaan luottolaitokselle lykkäyksen ajalta korkohyvityksenä määrä, joka saadaan, kun korkoprosenttina käytetään Suomen Pankin perimää peruskorkoa lisättyinä 1 prosenttiyksiköllä.

Ehdotus

hankittavan omaisuuden, maatilataloudellisiin tarkoituksiin käytettynä, luovutushinta ilmeisesti ylittää paikkakunnan käyvän hinnan, ei maanosto- tai sisarosuuslainaa saa myöntää. Milloin kysymys on pellon käyvän hinnan arvioimisesta, on erityisesti otettava huomioon maan laatu ja sijainti, viljelyn kannattavuus paikkakunnalla sekä muut sen kaltaiset hintaan vaikuttavat seikat.

57 §

Edellä 51 §:ssä tarkoitetuista varoista myönnettyistä lainoista maksetaan luottolaitokselle tulo- ja menoarviossa osoitetuista varoista korkohyvityksenä määrä, joka saadaan, kun korkoprosenttina käytetään Suomen Pankin perimän peruskoron, lisättyinä 2,25 prosenttiyksiköllä, ja lainan saajan maksaman koron välistä erotusta.

71 §

Milloin 3 momentissa tarkoitettu lykkäys koskee korkotukilainan korkoa, maksetaan luottolaitokselle lykkäyksen ajalta korkohyvityksenä määrä, joka saadaan, kun korkoprosenttina käytetään Suomen Pankin perimää peruskorkoa lisättyinä vuoden 1986 tammikuun 1 päivän jälkeen myönnettyjen korkotukilainojen osalta kahdella prosenttiyksiköllä sekä vuoden 1988 tammikuun 1 päivän jälkeen myönnettyjen korkotukilainojen osalta 2,25 prosenttiyksiköllä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 .

Lain 57 §:n 2 momenttia ja 71 §:n 5 momenttia sovelletaan vuoden 1988 alusta lukien. Kuitenkin sovelletaan viimeksi mainitussa momentissa tarkoitettua vuoden 1986 tammikuun 1 päivän jälkeen myönnettyjen korkotukilainojen korkohyvitystä jo mainitusta ajankohdasta lukien. Muutoin noudatetaan ennen vuotta 1988 myönnettyihin korkotukilainoihin aikaisempia säännöksiä.

2.

Laki

maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä 31 päivänä joulukuuta 1986 annetun lain (1031/86) 17 §:n 2 momentti näin kuuluvaksi:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

17 §

17 §

Korkotukilainoista maksetaan luottolaitokselle valtion tulo- ja menoarviossa osoitetuista varoista korkohyvityksenä kaksi prosenttia lainojen pääomamäärästä.

Korkotukilainoista maksetaan luottolaitokselle valtion tulo- ja menoarviossa osoitetuista varoista korkohyvityksenä 2,25 prosenttia lainojen pääomamäärästä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 ja sitä sovelletaan vuoden 1988 alusta lukien, kuitenkin niin, että ennen mainittua vuotta myönnettyihin lainoihin sovelletaan aikaisempaa säännöstä.

